

KEEGANAS PRIEŠ AIRIJĄ

1994 m. gegužės 26 d. sprendimas

NEOFICIALI BYLOS SANTRAUKA IR BYLOS APLINKYBĖS

A. Esminiai faktai

Pareiškėjo draugė, su kuria jis buvo susižadėjęs, 1988 m. rugsėjo 29 d. pagimdė nuo jo dukrą S., bet prieš dukros gimimą jie išsiskyrė. Po dukros gimimo jam neleido pasimatyti nei su buvusią drauge, nei su dukra. 1988 m. lapkričio 17 d. S. motina atidavė S. įvaikinti ir po to apie tai pranešė pareiškėjui.

Pastarasis kreipėsi į teismą prašydamas paskirti jį S. globėju pagal 1964 m. Nepilnamečių globos akto 6A skyrių. Tai suteiktų jam galimybę prieštarauti, kad jo dukrą įvaikintų kitas asmuo. 1989 m. gegužės 29 d. pirmosios instancijos teismas paskyrė pareiškėją globėju.

Motina ir numatomi įvaikintojai apskundė šį teismo sprendimą Aukštajam teismui. 1989 m. liepos mėn. šis teismas pripažino, kad pareiškėjas atitinka globėjui keliamus reikalavimus. Tuo pat metu teismas perdavė bylą Aukščiausiajam Teismui prašydamas išaiškinti du 1964 m. įstatymo straipsnius. 1989 m. gruodžio 1 d. Aukščiausiasis Teismas savo aiškinime, *inter alia*, nurodė, kad ne santuokoje gimusio vaiko tėvas neturi teisės būti globėju.

Atsižvelgdamas į Aukščiausiojo Teismo sprendimą Aukštasis teismas atnaujino bylos nagrinėjimą ir 1990 m. vasario 9 d. nusprendė atmesti pareiškėjo prašymą dėl globos, nes praėjus tam tikram laikui vaikas prisirišo prie numatomų įvaikintųjų ir dėl bet kokių pakeitimų vaikas gali būti traumuojamas.

B. Bylos nagrinėjimas Europos žmogaus teisių komisijoje

1991 m. gegužės 1 d. skunde Komisijai ponas Keeganas teigė, kad buvo pažeista teisė į jo šeimos gyvenimo gerbimą (8 straipsnis), nes jo vaikas buvo įdukrintas be jo žinios ar sutikimo, ir kad nacionaliniai įstatymai net nesuteikia jam teisės būti paskirtam globėju. Be to, jis skundėsi, kad buvo pažeistas 6 straipsnio 1 §, nes jis negalėjo dalyvauti Įvaikinimo tarybos procedūroje, kai buvo sprendžiamas klausimas. Taip pat jis tvirtino, kad kaip nesantuokinis tėvas jis buvo diskriminuojamas įgyvendinant aukščiau minėtas teises palyginus su santuokoje gimusio vaiko tėvo padėtimi (14 straipsnis imant kartu su 6 ir 8 straipsniais).

1992 m. vasario 13 d. Komisija pripažino pareiškimą priimtiniu. Savo 1993 m. vasario 17 d. ataskaitoje ji išreiškė nuomonę, kad buvo pažeistas 8 straipsnis ir 6 straipsnio 1 § (vienbalsiai) ir kad nėra reikalo nagrinėti, ar buvo pažeistas ir 14 straipsnis imant kartu su šiais straipsniais (vienuolika balsų prieš vieną).

1994 m. balandžio 7 d. Komisija perdavė bylą Teismui.

TEISMO SPRENDIMO IŠTRAUKA

DĖL TEISĖS

I. Pirminiai Vyriausybės prieštaravimai

A. Ar pareiškėjas gali skųstis savo dukters vardu?

33. Vyriausybė pareiškė, kad pareiškėjas neturi *locus standi*, kad galėtų paduoti skundą savo dukters vardu, nes pagal Konvenciją pateikti skundą vaiko vardu turi teisę tik tas žmogus arba globėjas, kuris naudojasi tėvystės teisėmis.

34. Nagrinėjant bylą Teisme pareiškėjas nurodė, kad jis atsisako savo skundo dėl jo dukters teisių pažeidimo ryšium su jos įvaikinimu (žr. § 15).

35. Atsižvelgdamas į šią aplinkybę Teismas mano, kad jo uždavinys yra tik išnagrinėti klausimą dėl paties pareiškėjo teisių pažeidimo. Todėl nebūtina nagrinėti Vyriausybės prieštaravimų šiuo klausimu.

B. Dėl visų vidaus teisinės gynybos priemonių išnaudojimo

36. Vyriausybė tvirtino, kad skundas turi būti atmestas, nes nebuvo išnaudotos visos vidaus teisinės gynybos priemonės, o tai prieštarauja Konvencijos 26 straipsniui, nes:

(1) pareiškėjas neapskundė Aukštojo teismo galutinio sprendimo dėl globos Aukščiausiajam Teismui;

(2) jis nesikreipė į Airijos teismus dėl to, kad įstatymas nesuteikė jam teisės dalyvauti įdukrinimo procedūroje, o Įvaikinimo taryba nekreipė dėmesio į jo nuomonę prieš pradėdama įdukrinimo procedūrą;

(3) Aukštajame teisme pareiškėjas neginčijo tų teisės normų atitikimo Konstitucijai, dėl kurių, jo nuomone, jis atsiduria nevienodoje padėtyje palyginti su santuokoje gimusio vaiko tėvu, ir todėl jis negalėjo ginti savo asmeninių teisių.

37. Tiek pareiškėjas, tiek Komisija nurodė, kad šie teiginiai nesusiję su bylos esme.

38. Teismas pažymi, kad bylą nagrinėjant Komisijoje Vyriausybė pateikė prieštaravimus, suformuluotus tik (2) ir (3) punktuose, tačiau ne (1) punkte. Todėl ji neteko teisės šių prieštaravimų pateikti Teismui.

Be to, Airijos teisė nenumato galimybės apskūsti Aukštojo teismo sprendimą, kurį jis priėmė kaip apeliacinė instancija (žr. § 16).

39. Kalbant apie (2) ir (3) punktus Teismas primena, kad reikalaujama išnaudoti tik tas efektyvias teisinės gynybos priemones, kurios gali ištaisyti tariamą pažeidimą (Žr. 1992 m. spalio 29 d. *Open Door ir Dublin Well Woman prieš Airiją* bylos sprendimą, serija A, Nr. 246, p. 23, § 48). Teismas mano, kad atsižvelgiant į Aukščiausiojo Teismo praktiką, kuri neigia nesantuokinio tėvo konstitucinę teisę dalyvauti įvaikinimo procedūroje, kreipdamasis į šiuos teismus pareiškėjas neturėjo jokių šansų laimėti (žr. § 21).

40. Galima padaryti išvadą, kad Vyriausybės prieštaravimai, pagrįsti neišnaudotomis vidaus teisinės gynybos priemonėmis, atmetami.

II. Dėl tariamo 8 straipsnio pažeidimo

41. Pareiškėjas tvirtina, kad buvo pažeista teisė į jo šeimos gyvenimo gerbimą, o tai prieštarauja Konvencijos 8 straipsniui, kur teigiama:

„1. Kiekvienas turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir susirašinėjimo slaptumas.

2. Valstybės institucijos neturi teisės apriboti naudojimosi šiomis teisėmis, išskyrus įstatymų numatytus atvejus ir kai tai būtina demokratinėje visuomenėje valstybės saugumo, visuomenės apsaugos ar šalies ekonominės gerovės interesams, siekiant užkirsti kelią viešosios tvarkos pažeidimams ar nusikaltimams, taip pat būtinų žmonių sveikatai ar moralei arba kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti.”

A. Dėl 8 straipsnio taikymo

42. Vyriausybė mano, jog nereguliarūs ir nestabilūs pareiškėjo ir motinos ryšiai, nutrūkę prieš gimstant vaikui, nebuvo pakankamai svarbūs ir tvirti, kad galėtų būti laikomi šeimyniniu gyvenimu pagal 8 straipsnį. Be to, vaikas nė minutės negyveno šeimoje. Vyriausybės nuomone, norint šeimą sukurti kraujo ryšių ar tikro ir nuoširdaus šeimyninio gyvenimo troškimo nepakanka.

43. Pareiškėjo ir Komisijos nuomone, jo ryšiai su vaiku buvo pakankami šeimyniniam gyvenimui sukurti. Jie pažymėjo, jog duktė buvo planuoto bendro sprendimo, priimto meilės ryšių metu, vaisius.

44. Teismas primena, kad sąvoka „šeima“ šiame straipsnyje neapsiriboja vien tik santuoka pagrįstais santykiais ir gali apimti kitus *de facto* „šeimyninius“ ryšius, kai šalys gyvena kartu nesusituokusios (Žr., *inter alia*, 1986 m. gruodžio 18 d. *Johnston ir kiti prieš Airiją* bylos sprendimą, serija A, Nr. 112, p. 25, § 55). Todėl gimęs vaikas - tokių santykių pasekmė - *ipso jure* nuo jo gimimo momento ir būtent dėl paties gimimo fakto yra tokios šeimyninės ląstelės dalis. Taigi egzistuojantis vaiko ir jo tėvų ryšys yra tolygus šeimyniniam gyvenimui, net jei jo ar jos gimimo metu tėvai jau nebegyveno drauge arba jų santykiai buvo nutrūkę (Žr., *mutatis mutandis*, 1988 m. birželio 21 d. *Berrehab prieš Olandiją* bylos sprendimą, serija A, Nr. 138, p. 14, § 21).

45. Šiuo atveju pareiškėjo ir vaiko motinos santykiai truko dvejus metus, iš jų vienerius metus jie gyveno kartu. Be to, vaiko pradėjimas buvo apgalvoto sprendimo rezultatas, jie taip pat planavo susituokti (žr. § 6). Todėl jų santykiai tuo metu atitiko šeimyninio gyvenimo sąvoką pagal 8 straipsnį. Dėl to, kad jų santykiai vėliau pašlijo, ši išvada keičiasi ne daugiau, nei panašioje situacijoje atsidūrusios teisėtai susituokusios poros atveju. Tai leidžia daryti išvadą, kad nuo vaiko gimimo momento egzistavusį pareiškėjo ir jo dukters ryšį galima vadinti šeimyniniu gyvenimu.

B. Dėl 8 straipsnio laikymosi

1. 8 straipsnio 1 §

46. Pareiškėjas tvirtino, kad valstybė negerbė jo šeimyninio gyvenimo, kadangi sudarė sąlygas slapta, be jo žinios ar sutikimo, atiduoti jo dukrą įdukrinti; ji nieko nepadarė, kad nuo pat dukters gimimo momento tarp jo ir jo dukters būtų užsimezgęs teisinis ryšys.

Be to, dėl Aukščiausiojo Teismo kriterijų, kuriais vadovaujantis buvo sprendžiamas globos klausimas, palyginti su įtėviais pareiškėjas pateko į nepalankią padėtį. Jis turėjo įrodyti, kad vaiko gerovei nepakako to, ką vaikas galėjo gauti iš įtėvių. Pareiškėjo nuomone, pagal 8 straipsnį jis privalėjo turėti įstatyme numatytą teisę būti globėju ir vykstant konkurencijai dėl teisės į vaiko globą turėjo egzistuoti atšaukiama teisinė prezumpcija, kad vaiko gerovė bus labiausiai užtikrinta tada, kai jis pats savo vaiką globos. Tačiau jis pabrėžė, jog nesiekia panaikinti priimto sprendimo dėl jo vaiko įdukrinimo.

47. Vyriausybės nuomone, susitariančiosios valstybės gali plačiai aiškinti su įvaikinimu susijusius klausimus. Teisės į šeimos gyvenimo gerbimą nereikėtų interpretuoti taip, kad nesantuokinio vaiko tėvo teisės būtų laikomos svarbesnėmis nei paties vaiko interesai ignoruojant teismų nustatytus faktus.

Kaip pripažino Aukščiausiasis Teismas, pareiškėjas turi teisę prašyti teismo, kad būtų paskirtas globėju, ir šia teise jis pasinaudojo. Be to, Aukščiausiasis Teismas atsižvelgė į jo ir jo dukters kraujo ryšius kaip į vieną iš vaiko gerovę lemiančių veiksnių. Pareiškėjas turėjo visas galimybes pateikti savo bylą teismui, kad būtų atsižvelgta į jo interesus. Antra vertus, būtina atsižvelgti ir į motinos, norėjusios atiduoti vaiką įdukrinti, teises ir interesus.

Vyriausybė ypač pabrėžia, kad nesantuokiniam tėvui suteikiant atšaukiamą teisę į globą galėjo kilti komplikacijų ir sunkumų kitose bylose, galėjo būti paliesti socialinės politikos klausimai, o Europos Teismas turi susilaikyti nuo kišimosi į šią sritį.

48. Komisijos nuomone, Airijos teisės nustatytus draudimus, trukdančius pareiškėjui užmegzti santykius su savo dukterimi, reikia kvalifikuoti kaip jo šeimyninio gyvenimo negerbimą ir laikyti, kad valstybė pažeidė pagal 8 straipsnį prisiimtą įsipareigojimą.

49. Teismas primena, jog esminis 8 straipsnio tikslas yra apsaugoti individą nuo valstybės institucijų savivalės. Šiame straipsnyje nustatytos tam tikros pozityvios pareigos, kurių paskirtis yra užtikrinti šeimos gyvenimo „gerbimą“. Tačiau sunku tiksliai pagal šį straipsnį nustatyti pozityvių ir negatyvių įsipareigojimų ribas. Abiem atvejais - tuo jie ir

panašūs - būtinas teisingas individo ir visos visuomenės konkuruojančių interesų balansas ir abiem atvejais valstybė naudojasi tam tikra pasirinkimo laisve (Žr., pavyzdžiui, 1990 m. vasario 21 d. *Powell ir Rayner prieš Jungtinę Karalystę* bylos sprendimą, serija A, Nr. 172, p. 18, § 41, ir anksčiau minėtą *Johnston ir kiti* bylos sprendimą, p. 25, § 55).

50. Vadovaujantis Teismo praktikoje įtvirtintais principais tais atvejais, kai šeimyniniai ryšiai su vaiku yra akivaizdūs, valstybė turi elgtis taip, kad šie ryšiai toliau plėtotųsi, ir sukurti teises garantijas, kurios leistų vaikui integruotis į šeimą nuo pat jo gimimo (Žr., *mutatis mutandis*, 1979 m. birželio 13 d. *Marckx prieš Belgiją* bylos sprendimą, serija A, Nr. 31, p. 15, § 31 ir anksčiau minėtą *Johnston ir kiti* bylos sprendimą, p. 29., § 72). Turint omeny šį kontekstą galima remtis ir 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos 7 straipsnyje įtvirtintu principu, kad vaikas, kiek tai įmanoma, turi teisę žinoti, kas jo tėvai, ir turi teisę, kad tėvai juo rūpintųsi. Be to, derėtų priminti, kad vaiko ir tėvų bendravimas yra esminis šeimos gyvenimo elementas net ir tuo atveju, kai tėvų santykiai nutrūkę (Žr., *inter alia*, 1989 m. birželio 22 d. *Eriksson prieš Švediją* bylos sprendimą, serija A, Nr. 156, p. 24, § 58).

51. Kadangi šioje byloje valstybė dalyvauja įvaikinimo procedūroje, abi įsipareigojimų rūšys pagal 8 straipsnį glaudžiai susyja. Airijos teisė leidžia slapta, be pareiškėjo žinios ar sutikimo, perduoti vaiką įvaikinti, todėl vaikas prisiriša prie numatomų tėvių, taigi vėlesnis oficialaus leidimo įvaikinti išdavimas prilygsta pareiškėjo teisės į jo šeimos gyvenimo gerbimą pažeidimui. Įsikišti galima tik tuo atveju, jeigu yra patenkinamos 8 straipsnio 2 § nurodytos sąlygos.

52. Atsižvelgiant į šias aplinkybes nebūtina nagrinėti, ar 8 straipsnis suteikia Airijai pozityvią pareigą automatiškai suteikti nesantuokiniam tėvams, tokiems kaip pareiškėjas, teisę į globą, kuri tam tikromis aplinkybėmis gali būti atimta.

2. 8 straipsnio 2 §

(a) Dėl „įstatymų numatytus atvejus“ ir teisėto tikslo

53. Sprendimas atiduoti vaiką įvaikinti be tėvo žinios ar sutikimo atitiko Airijos įstatymus lygiai taip pat, kaip ir teismų sprendimai. Akivaizdu, kad Aukštojo ir Aukščiausiojo Teismo sprendimai šioje byloje buvo priimti siekiant teisėto tikslo - apsaugoti vaiko teises ir laisves (žr. § 10-14).

(b) Dėl būtinumo demokratinėje visuomenėje

54. Vyriausybės nuomone, įsikišimas buvo proporcingas reikalavimui apsaugoti mergaitės sveikatą, jos teises ir laisves. Aiškindamas Airijos įstatymus Aukščiausiasis Teismas tinkamai atsižvelgė į svarbesnius vaiko interesus. Jis paliko galimybę nesantuokiniam tėvui kreiptis į teismą su ieškiniu, kad jis, jeigu tai įmanoma, būtų paskirtas vaiko globėju ir (arba) auklėtoju.

Vyriausybė tvirtino, jog siekiant apsaugoti nesantuokinio vaiko interesus būtų teisinga bei visiškai suderinama su Konvencija įteisinti specialias normas. Nepraktiška ir potencialiai žalinga, turint omeny tokio vaiko interesus, suteikti nesantuokiniam tėvui daugiau teisių nei teisę reikalauti, kad jis būtų paskirtas vaiko globėju. Bet kuriuo atveju Įvaikinimo taryba savo nuožiūra galėjo šį tėvą išklausti.

55. Teismas pažymi, kad pagal Airijos teisę pareiškėjui buvo suteikta galimybė reikšti teises į savo dukters globą, ir jo interesus teisingai įvertino Aukštasis teismas. Tačiau pagrindinis šios bylos klausimas yra tai, kad Airijos įstatymai leidžia atiduoti ką tik gimusį vaiką įvaikinti be tėvo žinios ir sutikimo. Kaip anksčiau pažymėjo Teismas, turėdamas omeny analogišką kontekstą, atidavus vaiką globoti kitiems žmonėms laikui bėgant atsiranda prierašumo saitai. Pakeitus sprendimą dėl globos šie saitai nutrūksta ir tai gali neigiamai paveikti vaiką (Žr., *inter alia*, 1987 m. liepos 8 d. *W. prieš Jungtinę Karalystę* bylos

sprendimą, serija A, Nr. 121, p. 28, § 62). Todėl ne tik kyla pavojus dėl pareiškėjo ir vaiko normalių santykių vystymosi, bet ir inicijuojamas procesas, kuris gali tapti negrįžtamas, nes pareiškėjas atsiduria daug nepalankesnėje padėtyje ginčydamasis su galimais įtėviais.

Vyriausybė nepateikė jokių su pareiškėjo vaiko gerove susijusių argumentų, kurie pateisintų tokį nukrypimą nuo deklaruojamų pagarbos šeimyniniams santykiams principų. Taigi Teismas negali pripažinti, jog jo nustatytas pareiškėjo teisės į jo šeimos gyvenimo gerbimą (šią teisę valstybės išipareigojo saugoti) pažeidimas buvo būtinas demokratinėje visuomenėje. Vadinas, 8 straipsnis buvo pažeistas.

III. Dėl tariamo 6 straipsnio 1 § pažeidimo

56. Pareiškėjas skundėsi, kad jis pagal Airijos teisę neturėjo galimybės kreiptis į teismą, kad ginčytų savo vaiko atidavimą įvaikinti, ir negalėjo dalyvauti įvaikinimo procedūroje. Jis rėmėsi Konvencijos 6 straipsnio 1 §, kuriame sakoma:

„1. Kai yra sprendžiamas tam tikro asmens civilinio pobūdžio teisių ir pareigų ... klausimas, toks asmuo turi teisę, kad bylą ... viešumo sąlygomis teisingai išnagrinėtų ... nepriklausomas ir bešališkas teismas.“

Komisija palaikė pareiškėjo skundą.

A. Taikymas

57. Teismas mano, jog šiam skundui 6 straipsnio 1 § gali būti taikomas (Žr., *inter alia*, anksčiau minėtą *W. prieš Jungtinę Karalystę* bylos sprendimą, p. 32-35, § 72-79). Nagrinėjant bylą Teisme Vyriausybė to neginčijo.

B. Atitikimas

58. Vyriausybė pareiškia, kad Įvaikinimo taryba nėra teismas, ir dėl to, kad pareiškėjas neturėjo įstatymo numatytos teisės, kad jo byla būtų nagrinėjama šioje institucijoje, šis straipsnis negali būti pažeistas. Antra, pareiškėjas turėjo galimybę kreiptis į teismą, tą jis ir padarė. Toks kreipimasis yra Įvaikinimo tarybos darbo kontrolė, nes teismui pateikus ieškinį Taryba negali priimti jokio sprendimo, kol nesužinos teismo sprendimo. Vadinas, 6 straipsnio 1 § nebuvo pažeistas (žr. § 20).

59. Teismo nuomone, reikėtų nustatyti griežtus įvaikinimo procedūros ir teismo proceso skirtumus. Kaip jau buvo pažymėta, svarbiausias šios bylos klausimas yra vaiko atidavimas įvaikinti be pareiškėjo žinios ir sutikimo (žr. § 51). Pareiškėjas pagal Airijos įstatymus neturėjo teisės ginčyti šį sprendimą nei Įvaikinimo taryboje, nei teisme (žr. § 20-21). Jis turėjo vienintelę teisę - kreiptis į teismą, kad sutrukdytų įvaikinti jo dukterį, ir pateikti ieškinį dėl dukters globos ir rūpybos (žr. § 8-14). Kai visi teismų procesai baigėsi, svarstyklės neišvengiamai pakrypo numatomų įtėvių naudai.

Dėl šių aplinkybių nėra reikalo svarstyti, ar Įvaikinimo taryba, aiškiai atliekanti tam tikras kvazi-teismines funkcijas, pagal 6 straipsnio 1 § gali būti laikoma teisingumo institucija.

60. Vadinas, šis straipsnis buvo pažeistas.

IV. Dėl tariamo 14 straipsnio pažeidimo

61. Pareiškėjas taip pat skundėsi, kad jis buvo diskriminuojamas pažeidžiant Konvencijos 14 ir 8 straipsnius dėl naudojimosi savo teise į jo šeimos gyvenimo gerbimą ir pažeidžiant 6 straipsnio 1 § dėl teisės į teismą. Jis teigė, kad santuokoje gimusio vaiko tėvas panašiomis aplinkybėmis naudojasi 8 ir 6 straipsnių nustatytais garantijomis.

62. Atsižvelgdamas į savo ankstesnes išvadas (žr. 55 ir 60 §) Teismas nemano, jog būtina nagrinėti šią skundo dalį (Žr. anksčiau minėtą *Open Door ir Dublin Well Women* bylos sprendimą, p. 32, § 83).

V. 50 straipsnio taikymas

63. Konvencijos 50 straipsnyje numatyta:

„Jeigu Teismas nustato, jog sprendimas ar priemonės, kurių ėmėsi teismo ar kokie nors kiti Aukštosios susitariančiosios šalies organai, visiškai arba iš dalies prieštarauja įsipareigojimams pagal ... Konvenciją, taip pat jeigu šios šalies teisė leidžia tik iš dalies atlyginti šio sprendimo ar priemonių pasekmes, tai prirėikus teismas gali teisingai patenkinti nukentėjusiosios šalies reikalavimus.“

A. Žala

1. Materialinė žala

64. Pareiškėjas reikalauja 2 000 Airijos svarų, kuriuos jis turėjo sumokėti prieš gaudamas teisinę pagalbą vesti teismo procesą.

65. Vyriausybė nepareiškė jokių prieštaravimų. Teismas mano, jog visa ši suma turi būti išmokėta.

2. Moralinė žala

66. Pareiškėjas tvirtina, jog jam turi būti priteistas didelis žalos atlyginimas atsižvelgiant į tai, kad po dvejų skausmingų bylos nagrinėjimo metų jo dukterė jau yra įvaikinta ir mažai tikėtina, kad jis su ja kada nors liks kartu. Pareiškėjas patikslino, kaip jau buvo minėta anksčiau, kad nereikalauja panaikinti įdukrinimo sprendimą (žr. § 46).

67. Vyriausybė mano, kad pripažinti pažeidimo faktą šios bylos aplinkybėmis būtų pakankamai teisingas atlyginimas.

68. Teismas taip pat mano, kad šioje byloje moralinė žala turi būti atlyginta atsižvelgiant į pareiškėjo išgyvenimus, jo nerimą ir patirtą neteisingumą vykstant jo dukters įvaikinimo procedūrai ir nagrinėjant bylą teismuose. Kaip teisingą atlyginimą Teismas skiria jam 10 000 Airijos svarų.

B. Teismo išlaidos ir sąnaudos

69. Pareiškėjas reikalauja, kad jam būtų išmokėta 42 863 Airijos svarų teismo išlaidoms ir sąnaudoms padengti.

70. Vyriausybė mano, jog šią sumą, kai kalbama apie užmokestį advokatui, reikia sumažinti 5 000 Airijos svarų, o užmokestį patarėjui sumažinti 3 700 Airijos svarų.

71. Teismas mano, kad Vyriausybė, ne taip, kaip pareiškėjas, nepateikė jokių savo teiginius patvirtinančių įrodymų. Tokiomis aplinkybėmis prašymas turi būti patenkintas išskaičiuotą 51 691,29 Prancūzijos frankų, jau išmokėtų pareiškėjui kaip teisinę pagalbą. Ši suma gali padidėti tiek, kiek reikalaujama sumokėti pridėtinės vertės mokesčių.

DĖL ŠIŲ PRIEŽASČIŲ TEISMAS VIENBALSIAI

1. Nusprendė, kad nebūtina nagrinėti Vyriausybės prieštaravimus dėl pareiškėjo galimybės pateikti skundą savo dukters vardu;

2. Atmetė kitus Vyriausybės pirminius prieštaravimus;

3. Nusprendė, kad 8 straipsnis buvo pažeistas;

4. Nusprendė, kad 6 straipsnio 1 § buvo pažeistas;

5. Nusprendė, kad nebūtina nagrinėti pareiškėjo skundą pagal 14 straipsnį;

6. Nusprendė, kad Airija turi pareiškėjui per tris mėnesius sumokėti 12 000 (dvylika tūkstančių) Airijos svarų už moralinę ir materialinę žalą, o už teismo išlaidas ir sąnaudas - sumą, apskaičiuotą pagal teismo sprendimo 71 §.

Sudaryta anglų ir prancūzų kalbomis ir paskelbta viešame Teismo posėdyje Žmogaus teisių rūmuose, Strasbūre, 1994 m. gegužės 26 d.

Herbertas PETZOLDAS
Sekretoriaus pavaduotojas

Rolvas RYSSDALAS
Pirmininkas